

FIZETÉSKÉPTELENSÉG FENYEGET? MEGVÁLTOZIK A CÉGVEZETŐ FELELŐSSÉGE

A fenyegető gazdasági válság előreláthatólag számos vállalkozás pénzügyi helyzetét fogja megingatni. Ezeknél a vállalkozásoknál módosul a cégvezető felelőssége is: csődközeli helyzetben a vezető ugyanis már nem csak a társaság, hanem a hitelezők érdekeit is köteles figyelembe venni. De ami egyszerű a papíron, az nem annyira az a gyakorlatban.

A cégvezető felelőssége általában és krízishelyzetben

„Békehelyzetben” a cégvezető köteles a céget a társaság és a tulajdonosok érdekeinek megfelelően irányítani. Ha a cégvezető valamely döntésével kárt okoz a társaságnak vagy a tulajdonosoknak, ezért a társaság irányába korlátlanul felel.

Amint azonban a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerül, a vezető tisztségviselő kötelezettsége megváltozik. Innentől kezdve már nem csak a társaság, hanem a hitelezők érdekeire is figyelemmel kell lennie a döntéseinek meghozatala során. Ha a cégvezető nem így tesz, úgy az esetleges felszámolási eljárásban ki nem elégített hitelezők közvetlenül a cégvezetőtől kérhetik káruk megtérítését. Ez értelemszerűen másfajta gondolkodást igényel egy hasonló helyzetbe került cég vezetőjétől.

Fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben van-e a cégem?

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetről onnantól kezdve beszélhetünk, hogy a cég vezetői már előre látják vagy láthatják, hogy a cég nem lesz képes kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

Sokszor normális üzletmenet mellett is nehézséget okoz annak eldöntése, hogy egy cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben van-e. Ez különösen igaz a jelenlegi helyzetben. Az üzleti helyzet óráról órára változik, sokszor pár nappal előre sem lehet tudni, hogy valamely üzleti partnerünk tudja-e teljesíteni a szerződéses köteleességét. Nem lehet előre látni azt sem, mikor lép életbe olyan állami korlátozás, amely a társaságunk működését lehetetlenné teszi. Az eddig jól működő beszerzési láncok egyik napról a másikra megszakadhatnak, vagy drasztikusan visszaeshet a cég termékei iránti kereslet is. Kevés olyan piaci szereplő van, aki ilyen helyzetben több hónapra előre tudna tervezni, és pontosan látná előre a cég likviditási helyzetét.

Annak eldöntése ezért, hogy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben vagyunk-e, a megszokottnál nehezebb és szerteágazóbb folyamat, amely az üzleti körülményekről való széleskörű tájékozódást és a

megszerzett információ mélyreható elemzését teszi szükségessé.

És mit tegyek, ha beáll a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet?

Egy ilyen helyzetben, a vezető akkor jár el prudens módon, ha egyrészt nem vállal a cég pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, másrészt minden intézkedést megtesz a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében.

De mi minősül indokolatlan kockázatnak? Érdemes-e folytatnunk a termelést, ha fennáll a kockázata annak, hogy termékünk eladhatatlan lesz? Bocsássuk-e inkább el az alkalmazottainkat és így próbáljuk a veszteségeket minimalizálni? Kezdjük-e marketing kampányba, próbáljunk-e új piacokat felkutatni, még ha ez többletköltségekkel is jár?

Általában is nehéz ilyen döntéseket meghozni, a jelenlegi bizonytalanságok közepette pedig különösen igaz ez. Általános elv, hogy a cégvezető hozzon olyan döntést, amely összhangban van a józan gazdálkodás követelményeivel. Fontos az is, hogy dokumentálja és indokolja a meghozott döntéseit. Még ha utólag egy döntés indokolatlannak minősülhet is, megfelelő dokumentációval igazolható lehet, hogy a lépés az akkor meglévő információk alapján racionális volt.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a cégvezetőnek többek között lehetősége, és egyben kötelezettsége is van arra, hogy összehívja a társaság legfőbb szervét, és kezdeményezze a működés fenntartásához szükséges tőke pótlását. Szintén megoldást jelenthet, ha a cégvezető csődvédelmet kér, amellyel átmenetileg fizetési haladékokat biztosíthat a vállalkozásnak.

Csak akkor érint a felelősség, ha vezető tisztségviselő vagyok?

Míg a cég nevében történő intézkedésekre elsősorban a cég vezető tisztségviselőjének van lehetősége, a felelősségi körbe bevont személyek köre ennél lényegesen szélesebb. Így a hitelezők felé felelősek lehetnek az ún. árnyékvezetők is, azaz azok a személyek, akik ugyan nem vezető tisztségviselők, de a társaság döntésének meghozatalára meghatározó befolyást gyakorolnak. Ebbe a körbe beletartozhatnak nem utolsó sorban a cég tulajdonosai is, különösen a többségi tulajdonos. Mindez ugyan nem jelenti azt, hogy a tulajdonosnak egy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a zsebébe kellene nyúlnia, és új tőkét kellene előteremtenie, azt azonban igen, hogy a tulajdonos nem hozhat olyan közgyűlési határozatot, illetve nem hagyhat jóvá olyan vezetői döntést, amely egy ilyen helyzetben a tulajdonosi érdekeket a hitelezői érdekek elébe helyezi.